

2022-11-09

Sveriges gröna basnäringar om budgeten

Sedan våren 2022 samarbetar ett antal olika organisationer inom de gröna näringarna i ett informellt nätverk. Bakgrunden är de allvarliga utmaningar som branschen står inför, varav flertalet vid det här läget är allmänt kända. Det handlar om kraftigt ökade priser på insatsvaror och energi samtidigt som intäktsdelen inte förändras tillräckligt för att kompensera.

Organisationerna har valt att förlägga sitt informella samarbete till Småföretagarnas Riksförbund eftersom branschen huvudsakligen består av småföretag. Dessa småföretag saknar förmåga att på egen hand hantera de problem och risker som uppstått. Det är inte bara de enskilda näringsidkarna som berörs utan det handlar om landets livsmedelsproduktion.

Vi välkomnar givetvis de åtgärder som presenteras i budgeten för att stödja vår näring och andra näringar i krisen. Vi uppskattar således elstödet samt den förlängda reduktionen av dieselskatten för jord- och skogsbruk.

Samtidigt är det uppenbart att dessa åtgärder inte förslår långt för att långsiktigt vända utvecklingen vare sig för de berörda företagen eller för att säkra Sveriges försörjningsberedskap.

Sveriges livsmedelsförsörjningsberedskap har sjunkit under många år och i dagsläget finns en produktion på strax under 50 % av behoven. Det finns sedan länge ett uttalat mål att försörjningsgraden i alla fall borde upp till 75 %, men det finns ingen utstakad väg dit. Enligt senast tillgänglig statistik ökade exempelvis underskottet i handeln med jordbruksvaror och livsmedel tydligt, till strax över 39 miljarder kronor under det första halvåret 2022 jämfört med motsvarande period 2021.

Denna trend kommer att visa sig bli ännu kraftigare fram till årsskiftet. Det finns tydliga signaler från handeln att konsumenterna väljer billigare, ofta importerade produkter, pga. de allmänt höga matpriserna. Detta är ett av många problem som de gröna näringarna kämpar med och kan beskrivas som en bristande samstämmighet mellan politiken för de gröna näringarna och konsumentbeteendet, där offentlig upphandling inte agerar annorlunda.

Vi efterlyser således ett samverkansinitiativ, över partigränserna, där en långsiktigt hållbar politik för de gröna basnäringarna kan utformas och där frågor som nedan listade kan behandlas:

- En förutsättningslös genomgång av de gröna basnäringarnas generalproblem, svag grundlönsamhet och till viss del bristande konkurrenskraft.
- Klargöra vad som påverkar företagets konkurrenskraft.
- Vårt lands livsmedelsförsörjningsberedskap måste upp på bordet. Precis som osäkerheten i vår omvärld leder till ökade försvarssatsningar måste motsvarande göras för livsmedelsförsörjningen. Det behövs ett "Försvarsbeslut" för livsmedelsförsörjningen.
- Kan vi genom skattesystemet skapa lösningar som bidrar till ekonomisk stabilitet och långsiktighet inom de gröna näringarna?
- Reformera GMO-direktivet, anamma modern växtförädlingsteknik.
- Sverige måste ha lika djurskyddsregler som övriga EU-länder.
- Företag som arbetar med växtodling eller nötkreatur omfattas idag av över 450 lagkrav, regelförenkling är nödvändigt.

Nedan listade organisationer ser stora likheter i problematik och arbetar aktivt för att få till stånd en dialog med politiker och myndigheter för att finna nya vägar framåt för att säkerställa en god livsmedelsproduktion:

Sveriges Mjölkbönder Sveriges grisföretagare Sveriges Jordägareförbund
Spannmålsodlarna Sveriges Frö- och Oljeväxtodlare

Kontakt: Sten Lindgren, Småföretagarnas Riksförbund, 070-4953723,
sten.lindgren@smaforetagarna.se